

Danas

Borba protiv prirodnih nepogoda bez adekvatne podrške na lokalnu

Želja da se efikasnije postupa u vanrednim situacijama, kao i potreba da se raspoloživi materijalni i kadrovski resursi koriste sa više efekata a posebno u preventivnim aktivnostima na otklanjanju uzroka vanrednih situacija vezanih za dejstvo prirode, uticale su da se pet gradova i 12 opština i gradova iz sliva Zapadne Morave udruže oko tih aktivnosti.

Piše: Zoran Nikolić | Kraljevo 22. januar 2018. 22:52



Foto: Z.N.



Njihove namere iskazane su potpisivanjem Protokola o saradnji februara 2017 godine u Kraljevu, što je konačni ishod prethodnih, bezmalo, dvogodišnjih aktivnosti na objašnjavanju tih potreba. Ove aktivnosti pojedinaca iz gradskih uprava i lokalnih samouprava Kraljeva, Kruševca i Čačka snažno su, od samog starta, podržane od Stalne konferencije gradova i opština, Kancelarije za javna ulaganja Vlade Srbije, UNDP, FAO za Srbiju i Svetske banke, departmana za Srbiju. Naravno, i Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu je dalo svoju podršku i doprinos ovim procesima. No, izvesna senka na ove procese bačena je kroz aktivnosti na usvajanju budžeta lokalnih samouprava potpisnica Protokola o saradnji u slivu Zapadne Morave, pa i kroz same usvojene budžete. Radi se o tome da je samo grad Kruševac od sedamnaest potpisnica Protokola jasno, kao budžetsku programsku aktivnost prepoznala poslove preventivnih aktivnosti na otklanjanju uzroka vanrednih situacija vezanih za dejstvo prirode na svojim teritorijama. U budžetu za 2018 godinu grada Kruševca, koji iznosi 3,329,159,696, je napisano, Izgradnja efikasnog preventivnog sistema zaštite i spasavanja na izbegavanju posledica elementarnih i drugih nepogoda, i za to su opredeljena sredstva u iznosu od preko četiri miliona dinara. (Ovo i druga izdvajanja lokalnih samouprava sliva Zapadne Morave možete pogledati u tabeli koja je prilog ovog teksta). Čak pet lokalnih samouprava, od kojih, dva grada (Kraljevo i Užice) i tri opštine (Ivanjica, Požega, Arilje) nisu iskazale u svojim budžetima za 2018 godinu, kao posebnu stavku na rashodnoj strani budžeta nikakva sredstva za programsku aktivnost upravljanja vanrednim situacijama u okviru koje bi trebalo da se nađu i preventivne aktivnosti na otklanjanju uzroka vanrednih situacija vezanih za dejstvo prirode. Primer Kosjerića je, možda, još ilustrativniji u tom odnosu jer u budžetu za 2018 godinu koji iznosi 345.835.000 dinara nema programske aktivnosti nazvane Vanredne situacije u razdelu opšte javne usluge lokalne samouprave ali zato ima 2.000.000 dinara izdvojenih na poziciji Naknada štete za povredu ili štetu nastalu usled elementarnih nepogoda. Isto je uradio i grad Novi Pazar koji je svih 8 miliona dinara izdvojenih na poziciji programska aktivnost upravljanje vanrednim situacijama namenio za naknadu štete za povredu ili štetu nastalu usled elementarnih nepogoda.

Opština Vrnjačka Banja je, slično postupila opredelivši od budžeta koji, u 2018 godini, iznosi 1.151.316.000 dinara na poziciji upravljanje u vanrednim situacijama.



iznos od 8.848.000 dinara da bi čak 8.348.000 dinara od tih sredstava bilo namenjeno za naknade šteta za povredu ili štete nastale usled elementarnih nepogoda. Ovo jasno govori da se pojedine lokalne samouprave opredeljuju da deo javnih prihoda distribuiraju građanima nadomeštajući, ili, češće dopunjujući aktivnosti osiguravajućih kompanija i to po nedovoljno jasnim kriterijumima. Zaključak u ovim slučajevima je vrlo jasan: umesto u prevenciju ulaže se u sanaciju što, svakako, na duže staze, nije dobro za jačanje sistema delovanja u vanrednim situacijama jer takvi primeri ne motivišu građane da se edukuju i priključe borbi protiv uzroka elementarnih nepogoda na lokalnom nivou. Naprotiv, to, kod njih, stvara naviku da očekuju pomoć za pretrpljenu štetu čak i u situacijama kada su direktno odgovorni za njen nastanak poput, recimo, bespravne gradnje u zonama već označenim kao nepodesne za stanovanje i gradnju. Ovo se može tumačiti i kao svojevrsna neprincipijelna koalicija na relaciji građani-lokalna samouprava koji se međusobno aboliraju za (ne)činjenje na koje su, po važećim normama, bili obavezni. Ovi podaci u kombinaciji sa neadekvatnim i neujednačenim organizacionim okvirom za poslove vanrednih situacija na lokalnom nivou predstavljaju, kako smo, već, na početku teksta konstatovali realnu opasnost za izgradnju asocijacije lokalnih samouprava za integrisanje njihovih, ionako skromnih resursa, u efikasna sistem kako za delovanje u vanrednim situacijama tako i za planiranje i sprovođenje seta multidisciplinarnih i multi sektorskih aktivnosti na prevenciji u otklanjanju uzroka vanrednih situacija vezanih za dejstvo prirode. Možda je vreme da Stalna konferencija opština i gradova, kao asocijacija lokalnih samouprava sa dugom tradicijom i velikim iskustvom, iskoristi svoje resurse i pokrene ova pitanja čije bi rešenje trebalo da budu konkretna i unificirana uputstva lokalnim samoupravama za budžetiranje aktivnosti vezanih za vanredne situacije a posebno za preventivne aktivnosti koje bi doprinele smanjivanju faktora rizika od dejstva prirode.



